

Het kan wél

The logo for D66 Brummen is a green square containing the text 'D66' in large white letters and 'Brummen' in smaller white letters below it.

D66

Brummen

D66 maakt ruimte voor vooruitgang

Voorwoord

Beste inwoner,

Onze gemeente is prachtig om in te wonen, te werken en te leven. Met onze groene omgeving, hechte gemeenschappen en actieve verenigingen hebben we veel om trots op te zijn.

Tegelijkertijd staan we ook voor grote uitdagingen. Woningen zijn schaars, de zorgstaat onder druk, de natuur heeft bescherming nodig en de energietransitie vraagt om keuzes. Juist daarom is dit hét moment om vooruit te kijken.

D66 gelooft dat het wél kan. We kunnen bouwen aan betaalbare woningen, investeren in goed onderwijs en zorgen voor een gezonde, groene leefomgeving. Door alles in samenhang te zien, slimme combinaties te maken en knopen door te hakken, kunnen we plek maken voor alles wat onze gemeente zo bijzonder maakt.

Dat doen we niet alleen vanuit de politiek, maar samen met inwoners, ondernemers, vrijwilligers, wijk- en dorpsraden maar óók met onze jongeren. Want onze gemeente bloeit dankzij de mensen die zich inzetten voor hun buurt, hun vereniging of hun gemeenschap. D66 wil die betrokkenheid versterken en samenwerken aan oplossingen.

Wij kiezen voor een gemeente waarin mensen vrij zijn om hun eigen keuzes te maken, maar waar we elkaar ook helpen en samen verantwoordelijkheid nemen. Waar we verandering niet uit de weg gaan, maar juist samen de toekomst vormgeven.

Het kan wél.

Met trots en vertrouwen,

Daniëlla Magermans
Lijsttrekker D66 Brummen

Inhoudsopgave

Inleiding	2
D66 verbindt de grote thema's	2
Wonen en bouwen: ruimte voor iedereen	2
Gemeentelijk woonbeleid	2
Meer ruimte, toekomstbestendig en sneller bouwen	3
Klimaatadaptief en passend in de omgeving bouwen	4
Onderwijs, jeugd en zorg	4
Centra voor sociale samenhang vanaf de wieg	4
Een plaats voor jongeren vanaf 12 jaar	5
Preventie gaat voor jeugdzorg	6
Bloeiende economie en vitale kernen	6
Bedrijvigheid die werkt	6
Landbouw met toekomst	6
Landschapswaarde, natuurlijk kapitaal	7
Groen-blauwe dooradering: verbinden van natuur	7
Water en klimaat: voorbereid op de toekomst	8
Sociale samenhang	9
Mobiliteit en Verbinding	10
Samenwerking en bestuur	11
Samen Vooruit: Conclusie	12

Inleiding

Dit verkiezingsprogramma is er voor iedereen die gelooft dat het wél kan. Dat we de levens van mensen beter kunnen maken, door in actie te komen. Door niet te roepen wat niet kan, maar door ons elke dag opnieuw de vraag te stellen: hoe kan het dan wél?

De gemeente Brummen is bijzonder. Zij strekt zich uit van de Veluwe tot aan de IJssel, met daartussen een uniek coulisselandschap van landgoederen, bossen, beken en agrarisch gebied. De dorpskernen Brummen, Eerbeek, Hall, Empe, Leuvenheim, Tonden en de buurtschappen Rhienderense Broek, Cortenoever, Oeken, Voorstonden, Coldenhove, en Rhienderen vormen samen het hart van onze gemeenschap. Het landschap waarin zij liggen is ons kapitaal – en dat wil D66 bewaken, benutten en versterken voor volgende generaties.

De ruimte in Nederland is schaars en waardevol. Hoe we die ruimte beleven en gebruiken, zegt alles over wat we belangrijk vinden. We willen wonen in passende, betaalbare en energiezuinige woningen die liggen in groene en veilige buurten. We werken in een gezonde omgeving, met schoon water, betaalbaar voedsel en schone lucht. En dus moeten we keuzes maken.

D66 verbindt de grote thema's

Dit programma verbindt de grote thema's die spelen in onze gemeente: wonen en bouwen, economie, onderwijs en zorg, landbouw en werkgelegenheid, landschapswaarde en natuur, voedsel, water en klimaat, mobiliteit en bereikbaarheid. We benaderen ze als een samenhangend geheel. Want alleen zo kunnen we plek maken voor alles wat Brummen bijzonder maakt en houdt, waar mensen, natuur en economie in balans zijn.

Dat betekent dat niet alles overal kan. Waar het kan, combineren we zoveel mogelijk dingen: wonen waar voorzieningen en verbindingen zijn, natuur en recreatie waar we ook water kunnen vasthouden, landbouw die bijdraagt aan biodiversiteit, energie opwekken of opslaan waar het wordt gebruikt, werkgelegenheid in de buurt van waar we wonen. Onderwijs en zorg voor jong en oud, door jong en oud.

Wonen en bouwen: ruimte voor iedereen

Wonen is een basisrecht, maar in Brummen is het steeds moeilijker om een passende woning te vinden. Starters wachten jarenlang op hun eerste huur- of koopwoning. Ouderen willen kleiner wonen maar vinden geen geschikte alternatieven. Jonge gezinnen die hier zijn opgegroeid, kunnen niet terugkeren. Ondertussen wordt er in discussies over woningbouw vooral geluisterd naar mensen die al een woning hebben, de stem van woningzoekenden klinkt te zacht.

Gemeentelijk woonbeleid

Wat willen wij?

D66 wil dit doorbreken. Ook al zijn er de afgelopen jaren veel woningen bijgekomen, er zijn nog teveel belemmeringen. We zetten ons maximaal in om deze belemmeringen zoveel mogelijk weg te nemen of om er creatief mee om te gaan. We moeten keuzes durven maken over gestapelde bouw, uitbreidingen buiten de kern en meer woningen in het buitengebied.

Hoe gaan we dat doen?

D66 zet de woningzoekende centraal. We maken woonbeleid dat aansluit bij de werkelijke vraag: van starters en senioren, van alleenstaanden en gezinnen, van mensen die hier wonen, werken of terug willen komen.

We kiezen voor verdichting waar het kan en uitbreiding waar het moet, altijd met oog voor natuur en landschap. Dat betekent ook: onderzoeken van uitbreidingslocaties in het buitengebied en ruimte voor nieuwe buurtschappen rondom bestaande bebouwing.

We maken ruimte voor nieuwe woonvormen die aansluiten bij veranderende behoeften: seniorenwoningen, collectieve woonvormen, woningen voor kleine huishoudens.

Gemeentelijke regelgeving wordt vereenvoudigd of versoepeld waar dat kan, want we willen wel onze waarden bewaren.

We versterken de samenwerking tussen gemeente en woningcorporaties. En we zorgen dat woningzoekenden, via woongroepen, collectieven of andere vertegenwoordigers, structureel meepraten over het woonbeleid.

Wat is het resultaat over vier jaar?

Inwoners wonen in huizen die passen bij hun levensfase en kunnen doorstromen wanneer hun situatie verandert. Er is een divers aanbod van woningtypen in alle kernen. Woningzoekenden vinden sneller een betaalbare woning en hebben een vaste plek aan tafel bij het maken van woonbeleid. De gemeente en woningcorporaties werken schouder aan schouder.

Meer ruimte, toekomstbestendig en sneller bouwen

Wat willen wij?

Ruimte om te bouwen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Sneller bouwen dankzij versnelling van bouwprocedures en verkorting van de bouwtijd. En ruimte voor vernieuwende woonvormen.

Hoe gaan we dat doen?

Lege gebouwen passen we aan, oude gebouwen maken we beter, en zo nodig combineren of splitsen we functies. We verruimen de mogelijkheden om woningen te splitsen, te delen en anders in te richten. Zo maken we binnen bestaande bouw meer wooneenheden mogelijk, zowel binnen als buiten de bebouwde kom.

We pleiten voor landelijke vereenvoudiging van regels, bouwprocedures en beroepsmogelijkheden, door gemeentelijke bepalingen te schrappen. En we zetten in op versnellende bouwvormen zoals prefab en systeembouw.

Vernieuwende woonvormen krijgen bij ons de ruimte. Of het nu gaat om woongroepen, aanleunwoningen, knarrenhofjes of andere initiatieven: we behandelen ze serieus en gelijkwaardig.

Wat is het resultaat over vier jaar?

Er zijn voldoende woningen door nieuwbouw, splitsen, delen en anders inrichten van bestaande bouw. De wachttijden zijn korter geworden. Er zijn aantrekkelijke woonvormen beschikbaar die zijn gerealiseerd door en voor inwoners.

Klimaatadaptief en passend in de omgeving bouwen

Wat willen wij?

Nieuwe woningvoorraad die klimaatadaptief is, met woningen die passen in de omgeving. En een bestaande woningvoorraad die steeds duurzamer wordt.

Hoe gaan we dat doen?

We bouwen duurzaam en toekomstgericht, in balans met het landschap. Nieuwe woonwijken en woningen zijn van het gas af en worden aangesloten op een energie-hub. Deze hubs maken het ook makkelijker om de bestaande woningvoorraad energie- en CO₂-neutraal te maken.

De mogelijkheden voor gestapelde bouw worden per kern bekeken, wat past in Eerbeek hoeft niet te passen in Hall. We behandelen initiatiefnemers van alternatieve woonvormen zoals tiny houses en flexwoningen gelijkwaardig met klassieke projectontwikkelaars.

Wat is het resultaat over vier jaar?

De natuur- en landschapswaarden in de gemeente staan overeind. Agrariërs en bewoners houden rekening met elkaar. Meer dan de helft van de woningen in Brummen is energie- en CO₂-neutraal. Woningbouwinitiatieven komen sneller van de grond door eenvoudigere regels en procedures die bouwers helpen én belanghebbenden beschermen.

Onderwijs, jeugd en zorg

Kinderen en jongeren zijn de toekomst van onze gemeente. D66 wil dat ieder kind in Brummen kan opgroeien in een omgeving waar het zich gezien, gehoord en gesteund voelt. Waar scholen en verenigingen de ruggengraat vormen van levendige dorpskernen. Waar niet alleen over jongeren wordt gepraat, maar vooral mét jongeren wordt gepraat. En waar we problemen voorkomen in plaats van ze achteraf op te lossen met zware zorg.

In kleine kernen zijn basisscholen, kinderopvang en het verenigingsleven onmisbaar voor de leefbaarheid. Zij trekken jonge gezinnen aan en houden de noaberschap levend. Tegelijkertijd zien we dat jongeren vanaf 12 jaar voor hun opleiding buiten de gemeente terechtkomen en daardoor minder binding hebben met hun eigen dorp. En we zien dat de jeugdzorg een schrikbarende omvang heeft aangenomen, terwijl veel problemen beter in de eigen omgeving kunnen worden opgevangen.

D66 kiest voor preventie boven zorg, voor verbinding boven bureaucratie, en voor ruimte aan initiatieven die onze kernen jong en vitaal houden.

Centra voor sociale samenhang vanaf de wieg

Wat willen wij?

In kleine kernen zijn basisscholen essentieel voor de leefbaarheid. Basisscholen trekken jonge gezinnen aan, zij maken het voor hen aantrekkelijk om in een kleine kern te wonen. Het zelfde geldt voor het verenigingsleven. Zo blijft de *noaberschap* levend die onze kernen en buurtschappen jong en vitaal houdt.

Hoe gaan we dat doen?

Kinderopvang, buitenschoolse activiteiten (a la Maakplaats The Villa), verenigingen en andere initiatieven die onze kernen en buurtschappen leefbaar, jong en vitaal houden krijgen ondersteuning

van de gemeente. Dat kan morele, materiele en financiële steun zijn. Voorwaarde is natuurlijk dat er voldoende woonruimte is en komt voor jonge gezinnen.

Wat is het resultaat over vier jaar?

Er zijn plaatsen met ruimtes voor vereniging, kinderopvang, buurthuisactiviteiten en nog veel meer. De school kan dat zijn waar geen buurthuis (meer) is, onze voorzieningen en gebouwen zijn zo veel mogelijk multi-functioneel.

Onze kernen en buurtschappen zijn jong en vitaal. Het *noaberschap* is levend. Jongeren, ouderen, iedereen heeft er een plaats. Dat draagt bij aan minder vraag naar formele zorg zoals jeugdzorg en ouderenzorg.

Een plaats voor jongeren vanaf 12 jaar

Wat willen wij?

Omdat het onderwijs vanaf 12 jaar buiten de gemeentegrens plaatsvindt, willen we aandacht en plaats voor de jonge inwoners. Jongeren nemen deel in verenigingen, voelen zich geworteld en daardoor beter thuis en gehoord. Jongeren krijgen een vaste plaats bij het maken van beleid.

Hoe gaan we dat doen?

We willen niet alleen praten over de jongeren maar vooral met jongeren. Daarom willen we jongeren vragen een 'Jeugd(advies)raad' op te richten. De gemeente geeft de Jeugd(advies)raad een vaste rol en plaats bij het maken van en beslissen over beleid, niet alleen bij beleid dat jongeren direct aangaat.

Jongeren worden zo betrokken bij initiatieven zoals het Pakhuis, bij de inrichting van ondersteuning van verenigingen - hoe kunnen zij aantrekkelijk zijn en blijven voor jongeren - De permanente "Jongeren Advies Raad" speelt daarbij een belangrijke rol.

Beroepsgericht onderwijs in de gemeente moet worden gestimuleerd. We gaan onze ondernemers aansporen om leerwerkplekken aan te bieden.

Wat is het resultaat over vier jaar?

Jongeren doen er toe in onze gemeente, ze vinden er werk, worden ècht gehoord en herkennen zich. Jongeren praten en beslissen mee over beleid en hun toekomst in de gemeente.

Preventie gaat voor jeugdzorg

Wat willen wij?

Sinds de decentralisering heeft de jeugdzorg een schrikbarende omvang aangenomen. Niet alles hoort in de jeugdzorg thuis. Veel 'problemen' kunnen in de eigen omgeving worden opgevangen door het netwerk om het kind te versterken. Wij willen dat de verandering die is ingezet verder doorgaat. Dus van zorg naar preventie.

Hoe gaan we dat doen?

Uitbouwen en ondersteunen van de preventieve aanpak zoals die nu voor de jeugdzorg in de gemeente wordt ingevoerd.

Wat is het resultaat over vier jaar?

Een gezonde generatie door dat er ook oog is voor mentale gezondheid. Er hoeven minder kinderen geholpen te worden.

Bloeiende economie en vitale kernen

De Brummense regio biedt kansen voor ondernemers. Innovatieve start-ups, winkeliers en het MKB; ze dragen bij aan een sterke lokale economie. Belangrijk om ze te versterken en te ondersteunen met gericht (duurzaam) beleid, investeringen en goede dienstverlening vanuit de gemeente. Uitdagingen als de energietransitie, veranderende arbeidsmarkt, AI en wet- en regelgeving vragen een actieve faciliterende gemeente voor onze lokale ondernemers.

Bedrijvigheid die werkt

Wat willen wij?

De sluiting van papierfabriek De Hoop geeft aan dat vervuilende bedrijven met hoge energiekosten geen toekomst hebben. Dit vraagt om een transitie naar duurzamere bedrijvigheid. We stimuleren duurzaam ondernemen. Veel ondernemers zijn al bezig met verduurzamen – zij krijgen bij ons de wind in de rug.

Het succesvolle beleid in Eerbeek – met horeca, winkels en geplande voorzieningen zoals het Pakhuis – laat zien wat mogelijk is. Voor wandelen en fietsen is onze gemeente ideaal, en dit biedt kansen voor ondernemers. Tegelijkertijd hebben onze bedrijfsterreinen aandacht nodig: de kwaliteit moet verbeterd worden om bedrijven aan te trekken die werkgelegenheid bieden.

Hoe gaan we dat doen?

We ondersteunen ondernemers in horeca en toerisme. We zorgen voor goede verbindingen tussen de toeristische trekpleisters en de dorpskernen, zodat bezoekers ook de winkels en horeca bezoeken.

Bedrijfscoaches helpen ondernemers: snel duidelijkheid over wat kan, en meedenken over hoe het wél past. Minder gedoe, meer resultaat. We geven bedrijfsterreinen een kwaliteitsimpuls en transformeren leegstaande gebouwen.

Op het marktplein van Brummen willen we meer levendigheid door een trekpleister te realiseren, ter ondersteuning van winkels en horeca. We verbeteren de bereikbaarheid en het openbaar vervoer. We kiezen voor duidelijke en begrijpelijke regels voor ondernemers, die goed te handhaven zijn.

Wat is het resultaat over vier jaar?

Levendige dorpskernen met aantrekkelijke winkelstraten. Meer werkgelegenheid op kwalitatief goede bedrijfsterreinen. Ondernemers die vooruit kunnen met minder regellast. Een economie die bloeit binnen de grenzen van het landschap.

Landbouw met toekomst

In onze gemeente zijn verschillende vernieuwende initiatieven actief, zoals IJsselmarke en het Landschapsnetwerk Brummen. Zij brengen boeren en inwoners samen rond duurzame voedselproductie en beheer van natuur en landschap.

Landbouw hoort bij Brummen. Boeren beheren niet alleen het landschap, ze houden de bodem gezond en zorgen voor schoon water. Daar hoort een eerlijk verdienmodel bij. D66 wil een landbouw die de bodem en het landschap versterkt, die zorgt voor voedsel en let op waterkwaliteit.

Wat willen wij?

Boeren zitten klem tussen eisen van de markt, de overheid en de consument. Jonge boeren haken af omdat ze geen perspectief meer zien. Tegelijkertijd is landbouw een van de sleutels voor de oplossing: natuurinclusieve landbouw kan biodiversiteit versterken, CO₂ opslaan in de bodem, en water vasthouden.

Hoe gaan we dat doen?

We kiezen voor natuurinclusieve en natuurversterkende landbouw mét verdienvermogen. We versterken het verdienmodel van boeren die bijdragen aan maatschappelijke doelen: biodiversiteit, landschapsbeheer, waterberging, koolstofopslag in de bodem, produceren van bouwmaterialen of de kringloop versterken.

We staan open voor nieuwe verdienmodellen: ecosysteemdiensten, korte ketens tussen boeren en consumenten, agrarisch natuurbeheer, maar ook toerisme en recreatie. We ondersteunen samenwerkingen tussen boeren, bewoners en andere belanghebbenden (gebiedscoöperaties).

We werken pragmatisch aan verbetering van perspectieven. Niet met rigide blauwdrukken, maar met vertrouwen, ruimte om te leren en bereidheid om bij te stellen. We begrijpen het verlangen van boeren om weer aan het roer te staan: de overheid stelt duidelijke milieudoelen, de boer bepaalt zelf hoe die te bereiken.

Wat is het resultaat over vier jaar?

Boeren met perspectief en een eerlijk verdienmodel. Een gezonder landschap met meer biodiversiteit. Schoner water en een vruchtbare bodem. Lokaal geproduceerd voedsel - waar de gemeente waar mogelijk gebruik van maakt in haar eigen organisatie. Een landbouw die bijdraagt aan de oplossing in plaats van onderdeel van het probleem te zijn.

Landschapswaarde, natuurlijk kapitaal

De gemeente Brummen is bijzonder. Van de Veluwe tot de IJssel, de landgoederen, de dorpskernen en het buitengebied – we leven in een prachtig coulisselandschap. De landschapswaarde willen we beleven, bewaken, benutten, en behouden voor volgende generaties.

Ons prachtige landschap is niet alleen waardevol voor de natuur en voor boeren, maar ook voor recreatie en toerisme. De sociaal-economische meerwaarde van de natuur uit zich in concrete opbrengsten uit toerisme, recreatie en horeca, en in een prettig ondernemersklimaat.

Groen-blauwe dooradering: verbinden van natuur

De biodiversiteit in het landelijk gebied is sterk achteruitgegaan. Met name de grote achteruitgang van insecten is zorgelijk, ook voor de landbouw.

Wat willen wij?

Het Landschapsnetwerk Brummen heeft geadviseerd om de verbinding tussen de landgoederenzone en deze Noord-Zuid verbindingen te versterken. Er liggen goede kansen om de samenhang te verbeteren door bermen en oevers van Oost-West verlopende wegen ecologisch te ontwikkelen, met name op de oeverwal waar de dorpskernen liggen.

Hoe gaan we dat doen?

D66 breidt ecologisch (berm)beheer uit. De praktijk van klepelen en laten liggen van maaisel heeft geleid tot verruiging met brandnetel en braam. Bloemrijke bermen ontstaan onder voedselarme omstandigheden: maaien, even laten liggen en dan afvoeren zorgt voor verschraling en herstel van soortenrijkdom.

We ondersteunen Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) bij het helpen van boeren en burgers om landschapselementen aan te leggen: houtwallen, kruidenrijke stroken, vogelbosjes, hagen, poelen en natuurvriendelijke oevers. Dit versterkt de groen-blauwe dooradering en creëert stapstenen voor de natuur.

We verbeteren de wandel- en fietsmogelijkheden, onder meer door uitbreiding van het klompenpadennetwerk en verbetering van bewegwijzering. Daardoor zorgen we dat natuur en recreatie elkaar versterken: genieten van de natuur zonder deze te beschadigen.

Wat is het resultaat over vier jaar?

Een versterkt netwerk van groene en blauwe elementen dat landgoederen, erven, bossen, parken en tuinen verbindt. Aantrekkelijke wandel- en fietsroutes zoals de klompenpaden en het Hallsepad. Een landschap dat niet alleen mooier is, maar ook functioneert als ecologische verbindingzone – goed voor natuur én mensen.

Water en klimaat: voorbereid op de toekomst

Water is een rode draad door ons landschap: van de beken die ontspringen op de Veluwe tot de IJssel die onze oostgrens vormt. De kwaliteit van ons water staat onder druk, en klimaatverandering brengt zowel droogte als wateroverlast. D66 kiest voor 'water en bodem sturend' als leidend principe.

Het wordt droger, het zout in de bodem en water neemt toe, en de kwaliteit van sloten en beken wordt slechter. Dat bedreigt de biodiversiteit en ons drinkwater. De waterhuishouding is een van de belangrijkste knelpunten voor de Natura 2000-gebieden: herstel van basenrijke kwel tot in de wortelzone is noodzakelijk.

Tegelijkertijd zien we steeds vaker extreme regenval die leidt tot wateroverlast. Onze dorpskernen en het buitengebied moeten weerbaar worden tegen beide extremen.

Wat willen wij?

We willen verbetering van de kwaliteit van ons oppervlaktewater. De Kaderrichtlijn Water is voor ons een harde norm. We pakken vervuiling aan bij de bron: minder lozingen, minder mest, minder schadelijke bestrijdingsmiddelen.

Hoe gaan we dat doen?

We maken ons landschap klimaatbestendig. Water vasthouden waar het valt, ruimte geven aan water bij extreme neerslag, en zuinig omgaan met water in droge periodes. We werken samen met het Waterschap Vallei en Veluwe aan hydrologisch herstel.

In de dorpskernen stimuleren we groene daken, waterberging in tuinen, en ontstening van verharde oppervlakten. Zo vangen we water op en koelen we de omgeving in hete zomers.

Wat is het resultaat over vier jaar?

Schoner water in onze beken en sloten. Herstel van de waterhuishouding in de natuurgebieden. Dorpskernen en buitengebied die weerbaar zijn tegen droogte én wateroverlast. Een bijdrage aan de bescherming van ons drinkwater.

Sociale samenhang

Wat willen wij?

Sociale samenhang in straten, wijken en kernen, tussen mensen die elkaar kennen, erkennen en vertrouwen. Goede communicatie onderling — noaberschap — is daarvoor essentieel. We willen dat mensen zich verantwoordelijk voelen voor de kwaliteit van leven in hun straat, wijk en kern, en zich daarvoor willen inzetten. Een goed cultureel klimaat is een voorwaarde voor hechte en duurzame samenhang. Die samenhang gedijt bij een vitaal cultureel programma.

Hoe gaan we dat doen?

De organisaties die bijdragen aan sociale samenhang blijven de partners van de gemeente. We blijven de Culturele Stichting en sportverenigingen ondersteunen, en betrekken hen bij beleid op het gebied van sociaal welzijn en (jeugd)zorg.

We investeren in de huisvesting, accommodaties en voorzieningen van onze partners. Voor SWB betekent dit nieuwbouw van Plein 5 in Brummen en renovatie van Tjark Riks in Eerbeek, met daarin voldoende fysieke en organisatorische ruimte voor de verenigingen. Het Pakhuis wordt gerealiseerd als cultureel- en dienstencentrum voor Eerbeek. Buurthuizen en dorpshuizen die door gemeenschappen zelf worden bemenst, gefinancierd en onderhouden — zoals in Empe — ondersteunen we moreel, materieel of financieel wanneer de gemeenschap dat wil. In kernen en buurtschappen zonder buurt- of dorpshuis bekijken we samen met de gemeenschap of en hoe de gemeente kan ondersteunen.

We investeren in de Zachte Stemmen: jongeren, ouderen, woningzoekenden en anderen die niet georganiseerd zijn maar wel gehoord moeten worden. We maken gebruik van de kennis en kunde bij sportclubs, verenigingen en organisaties, en zorgen dat de Zachte Stemmen kunnen meedenken, meedoen en een plek hebben in de buurthuizen, clubs en centra in de hele gemeente.

We realiseren een professioneel podium voor kunst, cultuur en debat in zowel het SWB-gebouw als het Pakhuis in Eerbeek. Dorps- en wijkraden geven we een rol in ondersteunende activiteiten en initiatieven in de wijken, zowel bij het maken van plannen als bij de uitvoering ervan, met morele, financiële en materiële ondersteuning.

Cultureel erfgoed helpen we behouden en verduurzamen door de regelgeving rond gemeentelijke monumenten minder rigide en meer oplossingsgericht te maken.

Wat is het resultaat over vier jaar?

In straten, wijken en kernen zijn informele en formele sociale structuren aanwezig. Mensen kennen en erkennen elkaar en vertrouwen elkaar. Jongeren, ouderen, woningzoekenden en anderen met een Zachte Stem denken en delen mee in de voorzieningen in de gemeente.

Sport- en culturele verenigingen spelen een duidelijke rol in de versterking van sociale samenhang en krijgen daarbij morele, financiële en materiële steun van de gemeente. Het Brummense verenigingsleven bloeit, er is wel altijd iets te doen.

Er zijn twee podia in de gemeente waar evenementen, debatten en voorstellingen uit de gemeente en van buiten professioneel gehouden kunnen worden. Er wordt geïnvesteerd in behoud en uitbreiding van het Brummense culturele erfgoed.

Mobiliteit en Verbinding

Goed vervoer zorgt ervoor dat je mee kunt doen in de samenleving. Voorzieningen moeten bereikbaar zijn, of je nu met de fiets, het openbaar vervoer of de auto reist. D66 kiest voor mobiliteit die werkt voor iedereen: groen, dichtbij en betaalbaar.

Wat willen wij?

Een gemeente waar inwoners zich veilig, snel en duurzaam kunnen verplaatsen, of je nu fietst, loopt, met de bus reist of de auto pakt wanneer dat nodig is. Wij zien mobiliteit als een essentiële voorwaarde voor kansen, leefbaarheid en meedoen.

Daarom zetten we de fietser en voetganger centraal, beschermen we het resterende openbaar vervoer en zorgen we voor goede verbindingen met omliggende gemeenten zoals Zutphen, Apeldoorn en Rheden. De veilige fietsroute is vanzelfsprekend, voetgangers worden echt meegenomen in ruimtelijke keuzes, het openbaar vervoer blijft betrouwbaar en bereikbaar, en auto's zijn welkom maar niet dominant. Brummen wordt een gemeente van korte afstanden, slimme keuzes en schone mobiliteit.

Hoe gaan we dat doen?

Veilig fietsen en lopen:

Fietsers krijgen voorrang in ontwerp en inrichting: fiets eerst, auto volgt. We wijzen regionale fietsroutes aan richting Zutphen, Apeldoorn en Rheden, geschikt voor zowel woon-werk- als woon-schoolverkeer, met standaard vrijliggende fietspaden. Bij herinrichting van wegen in het buitengebied leggen we standaard vrijliggende fietspaden aan, tenzij dat aantoonbaar onmogelijk is.

In elk verkeersplan is structureel aandacht voor voetgangersveiligheid, inclusief trottoirs, oversteekplaatsen en verlichting. We verbeteren knelpunten zoals de Loubergweg en het Burgersterrein in Eerbeek, waar fietsers en voetgangers zich nu onveilig voelen.

Openbaar vervoer behouden en versterken:

Het bestaande OV-aanbod mag niet verder verslechteren: geen verdere afbouw van buslijnen. We breiden het buurtbus-concept uit binnen de gemeente, gericht op kernen en buitengebied. We stimuleren combinatievervoer met goede bewegwijzering: met de fiets of auto naar het station en dan verder met de trein of bus.

Het stationsgebied Brummen wordt opgewaardeerd: prettiger, groener, veiliger en passend bij de toekomstige woningbouw achter het station. Bij Station Empe/Voorst komen veiligere parkeerplaatsen, betere verlichting en uitbreidingsmogelijkheden voor P+R.

Verkeersveiligheid in de hele gemeente:

In de hele bebouwde kom wordt 30 km/u de norm, in het buitengebied 60 km/u. We stellen duidelijke en handhaafbare vrachtverkeerroutes vast, geen doorgaand vrachtverkeer door woonkernen.

Vooruitdenken bij groei:

Bij de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk bij De Hoven (Zutphen) doen we serieus onderzoek naar een nieuw treinstation Brummen/De Hoven als regionale verbinding. Bij de gemeentelijke fusie borgen we dat er kwalitatief goed OV komt binnen de nieuwe fusiegemeente, zodat voorzieningen bereikbaar blijven.

Wat is het resultaat over vier jaar?

Veilig en aantrekkelijk fietsnetwerk

Inwoners hebben meer keuze in hun manier van vervoer. Woon-werk- en woon-schoolverkeer richting Zutphen, Apeldoorn en Rheden gaat over nieuwe of volledig verbeterde fietsroutes met vrijliggende fietspaden. Alle heringerichte wegen in het buitengebied hebben vrijliggende fietspaden, tenzij dat aantoonbaar niet mogelijk is. In Eerbeek voelen wandelende en fietsende inwoners en toeristen zich veilig op de Coldenhovenseweg, de Loubergweg en rond het Burgersterrein, daar zijn veilige oversteekpunten aangelegd en snelheidsremmende maatregelen genomen.

Sterker en toegankelijker openbaar vervoer

Het huidige OV-aanbod is behouden, geen buslijnen zijn verdwenen. De buurtbus is uitgebreid met minimaal twee nieuwe verbindingen. Het stationsgebied Brummen is vernieuwd: beter verlicht, groener en aantrekkelijk voor reizigers én toekomstige bewoners. P+R bij Station Empe/Voorst is uitgebreid en veiliger ingericht.

Verkeersveiligheid in de hele gemeente

In de hele bebouwde kom is 30 km/u de norm, in het buitengebied 60 km/u. Er zijn duidelijke en handhaafbare vrachtverkeerroutes vastgesteld, waardoor er geen doorgaand vrachtverkeer meer door woonkernen hoeft. 80 km is de maximum snelheid, op de doorgaande en provinciale wegen, mits die daar geschikt voor zijn.

Groei en bereikbaarheid:

Het onderzoek naar Station Brummen/De Hoven is afgerond met een duidelijke bestuurlijke inzet richting provincie, NS en ProRail. De randvoorwaarden voor goed OV binnen de fusiegemeente zijn vastgesteld en bestuurlijk vastgelegd.

Samenwerking en bestuur

De grote opgaven in ons landelijk gebied vragen om samenwerking: tussen overheden, boeren, natuurorganisaties, ondernemers en inwoners. Alleen zo voorkomen we dat we van crisis naar crisis gaan. D66 staat voor een overheid die regie neemt, maar ook luistert en ruimte geeft.

Gebiedsgericht samenwerken

D66 wil samen met inwoners en betrokkenen werken aan één plan per gebied. Participatie moet vanaf het begin van het proces plaatsvinden, zodat we sneller en met meer draagvlak keuzes kunnen maken. Per gebied spreken we met alle betrokkenen over de keuzes die nodig zijn.

We werken samen met de provincie Gelderland, het Waterschap Vallei en Veluwe, Natuurmonumenten, LTO Noord, het Landschapsnetwerk Brummen, de dorpsraden en vele anderen. De Klankbordgroep Landgoederen Brummen is een goed voorbeeld van hoe verschillende belangen bij elkaar kunnen komen.

Duidelijke regels, minder bureaucratie

D66 kiest voor duidelijke en begrijpelijke regels die goed te handhaven zijn. We verkorten procedures en zorgen dat initiatiefnemers snel duidelijkheid krijgen. Bedrijfscoaches helpen ondernemers: meedenken over wat wél kan in plaats van alleen aangeven wat niet mag.

Generatietoets

We beschermen onze leefomgeving niet alleen voor onszelf maar ook voor wie na ons komt. D66 wil een generatietoets bij ruimtelijke beslissingen: wat betekent deze keuze voor volgende generaties? Zo krijgen we zicht op de langetermijngevolgen en voorkomen we dat we problemen doorschuiven.

Samen Vooruit: Conclusie

Brummen staat voor grote keuzes. Hoe verdelen we de schaarse ruimte? Hoe zorgen we voor woningen én voor natuur? Hoe geven we boeren perspectief én halen we onze milieudoelen? Hoe houden we onze dorpskernen levendig én beschermen we het landschap?

D66 gelooft dat deze keuzes niet óf-óf zijn, maar én-én. Door slim te combineren, door samen te werken, door te beginnen in plaats van te blijven praten, maken we ruimte voor alles wat ertoe doet. Ons landschap is ons kapitaal – en dat kapitaal kunnen we laten groeien als we er goed mee omgaan.